

FULTON J. SHEEN

ŽIVOT KRISTA

FULTON J. SHEEN
ŽIVOT KRISTA

DRUHÉ VYDANIE

PRELOŽILI:

VLADIMÍR REPKA
BRANISLAV ŠKRIPEK
LUBICA HOLICKÁ

DOBRÁ KNIHA TRNAVA
2023

© originálu Penguin Random House, New York 2023
Translation © Vladimír Repka, Branislav Škripek
a Ľubica Holická 1998, 2023
© druhého slovenského vydania
Vydavateľstvo Dobrá kniha, Trnava 2023

ISBN 978-80-8191-395-2

Venované
so synovskou láskou
Márii:

ako matke, ktorá dala Synovi živého Boha telo,
na ktorom niesol hriechy ľudí a zaplatil za ich život
smrťou,

ako autorke týchto slov o Slove,
lebo v temných chvíľkach, keď sa trpkosť miešala
do atramentu,
ona pomáhala autorovi vidieť Krista a kríž,

ako autorke s Duchom Krista,
ktorá na každej strane tejto knihy zapaluje v srdci čí-
tateľa novú lásku.

NIEKOLKO SLOV KRITIKOV

„Z mnohých titulov, ktoré vyšli zo Sheenovho pera, *Život Krista* pravdepodobne dosiahne najväčšiu popularitu a vplyv. Téma a jej inšpiratívne zvládnutie sú zárukou úspechu...“

„Najpozoruhodnejšou črtou je autorova schopnosť vykresliť dramatickosť, ktorou sa vyznačujú jednotlivé scény. Zračí sa to v celej knihe, zvlášť v pokúšaní na púšti, v rozhovore so Samaritánkou, no celkom osobitne v rozprávaní o umučení...“

„Ak niektorá téma prevláda, je to najmä téma o kríži. Keďže Kristus tvorí srdce a jadro kresťanstva, táto kniha poskytne čitateľovi hlbší pohľad na zmysel kresťanského života. Zvlášť kazatelia v nej nájdu bohatý zdroj podnetných myšlienok pre svoje kázne a rozjímnia.“

- *America*

„... významné dielo o živote Spasiteľa. Ako dávní evanjelisti, aj Sheen spísal ovocie rokov katechézy, meditácií a kázní o Božom slove... Na rozdiel od štandardných Kristových životopisov, jeho kniha kladie - hoci nie úmyselne - dôraz skôr na duchovnú, homiletickú interpretáciu, než na precíznu a vedeckú exegézu Pís-

ma... Autor sa prejavuje ako majster paradoxov, keď píše o najväčšom parodoxe - o bohočloveku. Znova predkladá staré pravdy novým, sviežim a prítažlivým spôsobom. Nájdeme tu uhladený štýl, široký pohľad a hlbokú spiritualitu, čo je pre diela biskupa Sheena príznačné...“

„Vrelo odporúčame túto knihu všetkým čitateľom. Laici, rehoľníci a kňazi v nej nájdú bohatý materiál pre osobné rozjímanie a duchovné čítanie.“ - *The Critic*

„Hoci je autor rímskokatolíckeho vyznania, toto rozsiahle dielo zaujme kresťanov všetkých denominácií.“

- *Booklist*

„Keď sa talentovaný autor zmocní závažnej témy, čitatelia môžu očakávať dielo nezvyčajného významu a hodnoty. Toto očakávanie sa vrchovato naplnilo v dojímavom rozprávaní o najpozoruhodnejšej osobe všetkých čias, ako ho podáva jeden zo zanietých učencov našej doby.“

- *Chicago Sunday Tribune*

„Križ a jeho dôsledky, ako je i život obety, na ktorý je povolaný každý kresťan, autor zvládol pôsobivo... *Život Krista* je kniha, ktorej mnohé časti sa vyznačujú hĺbkou a bohatstvom výrazu - napr. blahoslavenstvá a Posledná večera. Dielo ako celok sa najlepšie číta ako hymnus chvály.“

- *New York Herald Tribune*

„Bez ohľadu na to, či čitateľovi budú niektoré témy a variácie z predošlých prác biskupa Sheena známe, v tomto diele určite každý začuje precítený hlas, ktorý súčasnou rétorikou opakuje našim časom to, čo svojim poslucháčom hovorili veľkí otcovia ranej Cirkvi.“

- *New York Times*

PREDSLOV

Niektoré knihy boli napísané na to, aby odpovedali na otázky, ktoré si kládol sám autor. Iné knihy mali spochybniť odpovede, ktoré už ktosi dal. Túto knihu som napísal preto, aby som nachádzal útechu v Kristovom kríži, keďže som sám vo svojom živote desať rokov prechádzal veľkou skúškou. O čo v tej skúške išlo, nie je dôležité, podstatné je, ako som sa s ňou vysporiadal. Keď som sa pohrúžil do Kristovho života, zo stránok evanjelia mi udieral do očí fakt, že Boží Syn neprišiel na tento svet žiť. Prišiel sem zomrieť. Smrť bola cieľom jeho života, pokladom, ktorý hľadal. Vy aj ja sme prišli na svet, aby sme žili. Smrť je iba prerušením, tak ako smrť bola iba prerušením Sokratovho učenia. Ale podľa Krista, ako to povedal Grékom, skôr než semeno povstane k novému životu, musí padnúť do zeme a odumrieť. Pokiaľ vo vlastnom živote neprežijeme Veľký piatok, nemôže nastať ani Veľkonočná nedeľa. Kríž je podmienkou prázdneho hrobu a trňová koruna je predzvesťou svätožiary.

V konečnom dôsledku existujú iba dve životné filozofie. V prvej je najprv oslava a potom hlavy bôľ; v druhej najprv pôst a potom oslava. Oddialené radosti, vykúpené obetami, sú vždy najsladšie a najtrvalejšie. Kresťan-

ŽIVOT KRISTA

stvo sa nezačína slnečnou žiarou, ale porážkou. Slnečné náboženstvá, ktoré začínajú psychickou eufóriou, často končia rozčarovaním a zúfalstvom. Umieranie sebe je také podstatné pre opravdivý život, že aj Kristus bol trikrát silno pokúšaný zbaviť sa svojho kríža. Na začiatku verejného účinkovania mu diabol ponúkol tri ľahké možnosti získať svet. Aj Peter, hlava apoštolov, sa pokúšal odradiť ho od kríža, za čo si zaslúžil pokarhanie a označenie „Satan“. A napokon na Golgote ho nepriatelia vyzývali: „Zostúp z kríža a uveríme ti.“ Zrejme boli ochotní uveriť čomukoľvek z jeho učenia, keby sa bol vzdal svojej filozofie, že iba stratou života si môžeme zachrániť život.

Ak z Kristovho života vynecháme kríž, neostane nám nič, a už vôbec nie kresťanstvo. Lebo kríž je spojený s našimi hriechmi. Kristus bol náš predstaviteľ na scéne života. Zobral naše hriechy na seba, akoby on bol hriešny, a tak zaplatil dlh, ktorý sme si za hriechy zaslúžili – smrť. Umožnil nám, aby sme boli vzkriesení pre „nový život“ v ňom. Kristus teda nie je iba učiteľom alebo chudobným revolucionárom, ale naším Spasiteľom. Moderný svet, v ktorom žijeme, nemá rád slovo „hriech“.

Americký psychiater Dr. Karl Menninger sa pýta: „Čo sa stalo s hriechom?“ Jediný hriech, ktorý moderný človek ešte pripúšťa, je hriech spoločenský, sociálny ktorého sa dopúšťa štát, vláda alebo kapitalisti. Ak človek osobne koná zlo, je iba „slabý“, ale nie je hriešnik. Zabúda sa na to, že hriech nie je tá najhoršia vec na svete. Najhoršie je popretie hriechu. Ak som slepý a popieram,

že jestvuje svetlo, nikdy nebudem vidieť. Ak som hluchý a popieram zvuk, nikdy nebudem počuť. Ak popieram existenciu hriechu, znemožňujem odpustenie.

Myslím, že celú politickú a náboženskú situáciu vo svete možno vystihnúť problémom oddelenia Krista od kríža. Postavte napravo Krista bez kríža a naľavo kríž bez Krista. Kto si vyberie Krista bez kríža? Naša dekadentná západná civilizácia. To je Kristus slabý, nemožný, bez autority vyháňať predavačov a kupcov z chrámov, nikdy nehovorí o sebadisciplíne, sebaovládaní a umŕtvovaní.

Kto si vyberie kríž bez Krista? Rusko a Čína, kde vládne oddanosť spoločnej ideológii, disciplína a autorita na udržanie pokoja a poriadku. Ale ani jedno, ani druhé nemá moc uzdraviť. Kristus bez kríža zanecháva ľudí obťažovaných hriechmi, čo vedie k tisícorakým psychózam a neurózam. Kríž bez Krista nespasí, lebo končí v Dachau a na súostroví Gulag, vedie k lisovaniu života miliónov ľudí ako strapcov hrozna, z ktorých sa vyrába kolektívne víno štátu. Kto prvý objaví Krista s krížom? Azda totalitné štáty, ktoré poznajú kríž bez lásky, alebo západný svet, ktorý pozná lásku - často iba erotickú - bez obety? To nevieme. Ale vieme, že na konci časov, keď nastane veľký boj medzi mocnosťami dobra a zla, príde Satan bez kríža ako veľký filantrop a sociálny reformátor, aby predostrel ľudstvu posledné pukušenie.

V čase, keď som svoj život opieral o kríž, začal som ho lepšie spoznávať a milovať. Tak sa zrodila kniha, ktorú práve čítate. Chcel som v nej zdôrazniť, že kríž vrhá tieň na každý detail Kristovho života už od začiatku. Tieň

ŽIVOT KRISTA

kríža zahalil aj jasle. Jeho krst nebol iba výzvou kázať, ale aj výzvou stať sa Obetou, ako to predpovedal Izaiáš. Kríž bol prítomný v Satanovom pokúšaní na vrchu; bol naznačený pri vyhánaní z chrámu, keď Ježiš vyzval svojich nepriateľov, aby na Veľký piatok zničili chrám jeho tela, a on ho na Veľkú noc znova postaví; bol skrytý v titule „Spasiteľ“, ktorý prijal, keď odpustil hriechy cudzoložnici; bol súčasťou blahoslavenstiev, lebo každý, kto bude podľa blahoslavenstiev žiť, bude pre tento svet ukrižovaný; bol tri razy jasne predpovedaný, keď Ježiš hovoril o svojej smrti a vzkriesení; sedemkrát bol spomenutý v súvislosti so slovom „hodina“ v protiklade k slovu „deň“, ktoré bolo symbolom porážky zla.

Kríž napokon utrpel porážku, keď zem utrížila najväčšiu ranu - prázdny hrob. Stvorenie sveta nestálo Boha nič; jeho vykúpenie spod hriechu ho stálo život, krv. Dúfam, že dôverná blízkosť s ukrižovaným Kristom, počas ktorej, ako to teraz vidím, som prežil najpožehnannejšie dni svojho života, bude pôsobiť aj na týchto stránkach a podobne ako mňa, aj čitateľa poučí o tom, že každé utrpenie je „tieňom jeho ruky, ktorá sa vystiera, aby nás poláskala“.

Fulton J. Sheen

ŽIVOT KRISTA

I.

JEDINÝ ČLOVEK, KTORÝ BOL PREDPOVEDANÝ

Dejiny sú plné ľudí, ktorí o sebe vyhlasovali, že prichádzajú od Boha, alebo že sú bohmi, alebo že prinášajú posolstvo od Boha – Budha, Mohamed, Konfucius, Kristus, Lao-ce a tisíce ďalších až po nejakého človeka, ktorý práve dnes založil dajaké nové náboženstvo. Každý z nich má právo, aby sme si ho vypočuli a zamysleli sa nad ním. Ako na meranie vonkajších či vnútorných rozmerov potrebujeme meradlo, tak by mal mať každý človek, každá civilizácia a každá epocha k dispozícii dajaký trvalý test, čo by pomohol rozlíšiť, ktorý z týchto ľudí prichádza s oprávnenými nárokmi. Tieto testy sú dva: *rozum* a *dejiny*. Rozum, lebo ho má každý, aj neveriaci; a dejiny, lebo každý v nich žije a mal by o nich dačo vedieť.

Ak niektorý z týchto ľudí skutočne prišiel od Boha, rozum nám hovorí, že tá najmenšia vec, ktorú Boh mohol urobiť na potvrdenie jeho pravdivosti, je predpovedanie jeho príchodu. Výrobcovia automobilov oznamujú svojim zákazníkom, kedy môžu očakávať nový model. Ak Boh niekoho poslal, alebo ak sám prišiel so životne

I. JEDINÝ ČLOVEK, KTORÝ BOL PREDPOVEDANÝ

dôležitým posolstvom pre všetkých ľudí, zdá sa logické, že najprv dá ľuďom vedieť, kedy má jeho vyslanec prísť, kde sa narodí, kde bude žiť, čo bude učiť, akých bude mať nepriateľov, aký bude jeho program pre budúcnosť a ako zomrie. Podľa toho, do akej miery naplní vyslanec tieto predpovede, možno posudzovať vierohodnosť jeho tvrdení.

Ak by Boh toto neurobil, rozum nás uistuje, že by nič nezabránilo dajakému podvodníkovi vojsť do dejín a vyhlásiť: „Prišiel som od Boha“ alebo: „Na púšti sa mi zjavil anjel a zveril mi toto posolstvo“. V takýchto prípadoch by neexistoval žiaden objektívny historický spôsob preveriť si tohto človeka. Mali by sme iba jeho slovo, ktoré – samozrejme – nemusí byť pravdivé.

Ak dajaký cudzinec navštívi Washington a povie, že je diplomat, vláda ho požiada o pas a iné dokumenty, ktoré potvrdzujú, že reprezentuje určitú vládu. Jeho doklady musia byť vyhotovené ešte pred jeho príchodom. Ak sa takéto dôkazy totožnosti vyžadujú od vyslancov cudzích krajín, rozum diktuje podobný postup aj v prípade poslov, ktorí tvrdia, že prichádzajú od Boha. Každému takémuto človeku rozum kladie otázku: „Jestvuje nejaký záznam z čias pred tvojím narodením o tom, že prídeš?“

Pomocou tejto skúšky si môžeme spomínaných ľudí preveriť. (A na tomto východiskovom stupni ani Krista nebudeme považovať za väčšieho ako ostatní.) Sokratovo narodenie nepredpovedal nikto. Ani Budha nemal nikoho, kto by bol vopred oznámil jeho príchod, posolstvo alebo deň, v ktorý bude sedieť pod stromom. Ne-

existujú nijaké záznamy o mene Konfuciovej matky ani o mieste jeho narodenia, neboli nikde zaznamenané, a to ani storočia pred jeho príchodom, aby ľudia vedeli, keď skutočne príde, že je Božím poslom. Ale v Kristovom prípade to bolo inak. Vďaka proroctvám Starého zákona nebol jeho príchod neočakávaný. Niet nijakých predpovedí o Budhovi, Konfuciovi, Lao-cem, Mohamedovi či niekom inom; ale o Kristovi predpovede sú. Tí ostatní jednoducho prišli a vyhlásili: „Tu som, verte vo mňa.“ Oni boli iba ľuďmi medzi ľuďmi, ani jeden z nich nebol bohočlovekom. Iba Kristus vystúpil z radu a povedal: „Skúmajte písma izraelského národa a príslušné dejiny Babylončanov, Peržanov, Grékov a Rimanov.“ (Nateraz budeme pozeráť na pohanské písomnosti iba ako na historické dokumenty a ani Starý zákon nebudeme skúmať ako inšpirované dielo.)

Je pravda, že proroctvá Starého zákona sa najlepšie chápu vo svetle ich naplnenia. Jazyk proroctva sa nevyznačuje matematickou presnosťou. No ak sledujeme rôzne mesiášske predpovede v Starom zákone a porovnáme obraz, ktorý ponúkajú, so životom a pôsobením Krista, možno vôbec pochybovať, že dávne predpovede ukazujú na Ježiša a na kráľovstvo, ktoré založil? Je tu Boží príslub patriarchom, že skrze nich budú požehnané všetky národy zeme; predpoveď, že Júdov kmeň bude mať popredné miesto medzi ostatnými hebrejskými kmeňmi, až kým nepríde ten, ktorého budú poslúchať všetky národy; je tu zvláštna, ale nepopierateľná skutočnosť, že v Biblii alexandrijských Židov, v Septuaginte, nachádzame jasnú predpoveď o narodení Mesiá-

ša z panny; proroctvo u Izaiáša (Iz 53) o Pánovom služobníkovi, ktorý pokojne znáša utrpenie a kladie život ako zástupnú obeť za hriechy svojho ľudu; je tu nádej na slávne, večné kráľovstvo Dávidovho domu – v kom inom ako v Kristovi sa naplnili tieto proroctvá? Ak berieme do úvahy čisto historické hľadisko, táto jedinečnosť odlišuje Krista od všetkých ostatných zakladateľov svetových náboženstiev. A ak sa všetky tieto proroctvá historicky uskutočnili v osobe Ježiša Krista, nielenže sa v Izraeli skončili všetky proroctvá, ale obetovaním veľkonočného Baránka sa skončili všetky obety.

Teraz venujme pozornosť svedectvu pohanov. Tacitus hovorí za starých Rimanov takto: „Ľudia, veriac v dávne proroctvá, boli všeobecne presvedčení, že Východ bude mať výnimočné postavenie a že z Júdska príde Pán a Vládca sveta.“ Suetonius vo svojej správe o živote Vespaziana uvádza rímsku tradíciu: „Na celom Východe vládlo staré a trvalé presvedčenie, že podľa nepochybne zaručených proroctiev Najvyššia Moc má navštíviť Židov.“

V Číne sa prejavovali rovnaké očakávania. Keďže sa nachádzala na opačnej strane sveta, Čína verila, že veľký múdry muž sa má narodiť na Západe. Anály Nebeskej ríše obsahujú aj tieto slová:

V 24. roku Čao-Wanga z dynastie Čeu, v ôsmy deň štvrtého mesiaca sa na juhozápade objavilo svetlo, ktoré ožiarilo kráľovský palác. Panovník, ohromený jeho nádherou, sa naň vypytoval mudrcov. Ukázali mu knihy, podľa ktorých tento

ŽIVOT KRISTA

zázrak bol znamením príchodu veľkého svätca Západu, ktorého náboženstvo sa má rozšíriť do ich krajiny.

Aj Gréci ho očakávali. Šesť storočí pred jeho príchodom Aischylos vo svojom diele *Prometheus* píše: „Nehľadaj koniec, ale toto nešťastie, až kým sa neobjaví Boh, aby namiesto teba vzal na svoju hlavu bolesť tvojho vlastného hriechu.“

Ako sa mudrci z Východu dozvedeli o Ježišovom príchode? Pravdepodobne z proroctiev, ktoré sa od Židov rozšírili do sveta, ako aj z proroctva, ktoré Daniel adresoval pohanom niekoľko storočí pred jeho narodením.

Keď si Cicero vypočul dávne veštby a Sibyline predpovede o „kráľovi, ktorého musíme poznať, aby sme boli zachránení“, s očakávaním sa pýta: „Na ktorého muža a na ktorú epochu sa vzťahujú tieto predpovede?“ Vergíliova štvrtá pastorálna báseň hovorí o podobnej dávnej tradícii a spomína „čnostnú ženu, ktorá sa usmieva na svoje dieťa – chlapca, ktorý svojím príchodom odstráni porobu“.

Suetonius cituje súvekeho autora a tvrdí, že Rimania sa tak báli kráľa, ktorý mal vládnuť nad svetom, že vydali rozkaz zabiť všetky deti, ktoré sa v tom roku narodili – rozkaz splnil iba Herodes.

Nielen Židia očakávali narodenie veľkého kráľa, múdreho muža a spasiteľa, ale aj Platón a Sokrates hovorili o *Logose* a o univerzálnom múdrom mužovi, ktorý „má prísť“. Konfucius hovoril o „svätcovi“; Sibyla o „kráľovi vesmíru“; grécky dramatik o spasiteľovi

a osloboditeľovi, ktorý vyslobodí človeka od „prvotnej a najstaršej kliatby“. Všetky tieto očakávania boli zo strany pohanov. Krista od ostatných vodcov odlišuje to, že bol vopred očakávaný; dokonca aj pohania túžili po osloboditeľovi alebo spasiteľovi. Tento samotný fakt mu dáva jedinečné miesto medzi všetkými ostatnými náboženskými vodcami.

Je tu aj ďalšia skutočnosť, ktorá ho odlišuje od ostatných vodcov. „Len čo sa Kristus objavil, rozčesol dejiny na dve časti: na obdobie pred jeho príchodom a na obdobie po ňom. Toto nedokázal ani Budha, ani žiaden z veľkých indických filozofov. Dokonca aj tí, ktorí popierajú Boha, musia vo svojich útokoch označovať dátum podľa ‚roku Pána‘, čiže po Kristovom príchode.“

Tretiu skutočnosť, ktorou sa líši od ostatných vodcov, možno vyjadriť takto: Každý iný človek, ktorý prišiel na tento svet, prišiel na to, aby žil. Kristus prišiel na svet nato, aby zomrel. Smrť bola kameňom úrazu u Sokrata – prerušila jeho učenie. Ale pre Krista bola smrť cieľom a naplnením jeho života, pokladom, ktorý hľadal. Iba málo z jeho slov a skutkov možno chápať bez súvislosti s krížom. Kristus sám sa predstavil skôr ako spasiteľ než ako učiteľ. Nemalo veľký význam učiť ľudí, aby boli dobrí, keby im nedal aj silu byť dobrými, keby ich neoslobodil od frustrácie z viny.

Životný príbeh každého človeka sa začína narodením a končí sa smrťou. V prípade Krista však bola jeho smrť na prvom mieste a život na poslednom. Písmo ho opisuje ako „Baránka vedeného na zabitie“, ktorým bol už od počiatku sveta. V úmysle bol obetovaný už pri

ŽIVOT KRISTA

prvom hriechu a vzbure proti Bohu. Nie jeho narodenie vrhá tieň na jeho život, ktorý vedie k smrti; skôr jeho kríž, ktorý je začiatkom, vrhá tieň späť na jeho narodenie. Jeho život bol jediný život na svete, ktorý bol žitý od konca. Tak ako kvet v trhline múru rozpráva básnikovi o prírode, tak ako atóm predstavuje miniatúru slnečnej sústavy, tak aj jeho narodenie hovorí o tajomstve umučenia. On prechádzal od oznámeného k poznanému, od dôvodu svojho príchodu, vyjadreného menom „Ježiš“ alebo „Spasiteľ“, k vyvrcholeniu svojho príchodu, ktorým bola smrť na kríži.

Ján nám podáva jeho večnú prehistóriu; Matúš jeho pozemskú prehistóriu v rodokmeni. Je pozoruhodné, koľkí jeho pozemskí predkovia boli hriešnici a cudzinci! Táto škvrna na štíte jeho ľudského pôvodu predznamenáva jeho súcit s hriešnikmi a s ľuďmi mimo Zákona. Tento aspekt jeho súcitu mu však neskôr budú vyhadzovať na oči: „Je priateľom hriešnikov“, „Je to Samaritán“. Tieň jeho poškvrnenej minulosti predznamenáva jeho lásku k poškvrnеныm. Keďže sa narodil zo ženy, bol človekom a mohol ním byť iba s ľudskou prirodzenosťou; keďže sa narodil z panny, ktorá bola zatienená Duchom a „plná milosti“, bol mimo prúdu hriechu, ktorý zasiahol všetkých ľudí.

Štvrtým faktom, ktorý Krista odlišuje od ostatných svetových učiteľov, je ten, že nezapadá do zaužívanej kategórie dobrého človeka. Dobrí ľudia neklamú. Ale ak Kristus nebol všetkým tým, čo o sebe tvrdil, čiže Synom živého Boha, vteleným Božím Slovom, potom nebol ani „dobrým človekom“; bol darebákom, klamárom,

šarlatánom a najväčším podvodníkom, aký kedy žil. Ak nebol tým, čo o sebe vyhlasoval, teda Kristom, Božím Synom, potom bol Antikristom! Ak bol iba človekom, potom nebol ani len „dobrým“ človekom.

Ale Kristus nebol iba človek. Možno ho buď uctievať, alebo ním opovrhovať – opovrhovať ním ako obyčajným človekom, alebo ho uctievať ako pravého Boha a pravého človeka. Kristus nám predstavuje tieto alternatívy. Je dosť možné, že komunisti, ktorí sú proti Kristovi, sú mu v skutočnosti bližšie než tí, ktorí ho považujú za sentimentálneho a nevýrazného morálneho reformátora. Komunisti aspoň dokázali prijať, že prehrávajú, ak on vyhrá; tí druhí sa však boja priznať mu víťazstvo alebo porážku, lebo nie sú ochotní pristúpiť na morálne požiadavky, ku ktorým by ich zaväzovalo jeho víťazstvo.

Ak je tým, čo o sebe tvrdí, ak je spasiteľom, vykupiteľom, potom máme mužného Krista a vodcu, ktorého sa v týchto pohnutých časoch oplatí nasledovať. Máme Krista, ktorý zostúpi do priepasti smrti, porazí hriech, smútok a zúfalstvo; máme vodcu, ktorému keď sa obetujeme ako celostná žertva, nielenže nestratíme slobodu, ale naopak, nájdeme ju; máme vodcu, ktorého môžeme milovať, dokonca až na smrť. V týchto časoch potrebujeme Krista, ktorý upletie bič a vyženie predavačov aj kupcov z našich nových chrámov; ktorý dá uschnúť neúrodnému figovníku; Krista, ktorý bude hovoriť o krížoch a obetiach a ktorého hlas bude znieť ako hlas rozbúreného mora. Ale nedovolí, aby sme sa v jeho slovách prehrabávali, aby sme odmietali náročné a prijímali tie, ktoré lahodia nášmu pohodliu. Potrebujeme

ŽIVOT KRISTA

Krista, ktorý obnoví morálny protest, ktorý nás naučí vášnivo nenávidieť zlo a milovať dobro tak, že vypijeme kalich smrti ako pohár vody.